

KAMU PERSONELİ SEÇME SINAVININ EĞİTSEL ORTAMLARA YANSIMALARI (ÖĞRETİM ÜYESİ GÖRÜŞLERİ)

Sema ALTUN YALÇIN *
Sinan YALÇIN **
Sakıp KAHRAMAN ***
Zeynel Abidin YILMAZ ****

ÖZET

Bu araştırmada, mevcut KPSS'nin eğitsel ortamlara etkilerinin ne olduğu yani öğretmenlerin yetiştirildiği eğitim fakültelerinde verilmekte olan eğitimi KPSS'nin nasıl etkilediğini ortaya koymak ve düşünülen kapsam değişikliği çalışmalarına ya da sistem değişikliği çalışmalarına katkıda bulunmak amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda, beş farklı üniversitede eğitim fakültelerinde görev yapmakta olan toplam 20 öğretim üyesinin görüşleri alınmıştır. Çalışma nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda yürütülmüş olup, durum çalışması modelinde desenlenmiştir. Elde edilen veriler içerik analizine tabi tutulmuştur. Çalışmanın sonucunda öğretim üyelerinin; öğrencilerin KPSS algılarının eğitim fakültelerinde verilen eğitimi olumsuz yönde etkilediğini, özellikle son sınıflarda KPSS'ye çalışmak için öğrencilerin derslere devam etmedikleri, dersleri dinlemedikleri, KPSS'de çıkmayan derslere karşı ilgisiz oldukları ve yaşadıkları yoğun stresin sonucu olarak motivasyonlarının düştüğü tespit edilmiştir. Bununla birlikte, öğretim üyelerinin öğrencilerin KPSS algılarının eğitim fakültelerinde verilen eğitimi olumsuz etkilediği gibi verilen eğitime olan bakış açılarını da olumsuz etkilediğini düşünmekte oldukları saptanmıştır.

Anahtar kelimeler: KPSS, öğretim üyesi, öğretmen adayı, stres, kaygı

REFLECTIONS ABOUT THE PUBLIC PERSONNEL SELECTION EXAM IN EDUCATIONAL SETTINGS (OPINIONS OF FACULTY MEMBERS)

ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the effects of the Public Personnel Selection Examination (PPSE) in educational settings, that is, how the PPSE affects the education given at faculties of education where teacher candidates are trained and also to contribute to the content or system change efforts that are being considered. In line with this aim, the opinions of 20 professors working in the faculties of education at five different universities were obtained. The research study is qualitative in nature and it was designed as a case study. The obtained data were analyzed through content analysis. The results showed that students' opinions about the PPSE negatively influenced the education given in faculties of education; that 4th year students did not attend classes nor participated in them in order to prepare for the PPSE; that the students did not consider the subject courses that were not tested in the PPSE as important, and that they had low motivation due to the high stress caused by the PPSE. Moreover, it was found that faculty

* Yrd.Doç.Dr. Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi,

** Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

*** Yrd.Doç.Dr. Çanakkale 18 Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi

**** Yrd.Doç.Dr. Kilis 7 Aralık Üniversitesi Eğitim Fakültesi

members had the opinion that students' perceptions about the PPSE negatively influenced the education given at Faculties of education and the students' own views about the education given.

Key words: PPSE, faculty members, teacher candidates, stress, anxiety

1. GİRİŞ

Toplumların iktisadi kalkınmayı ve refahı yakalayabilmeleri, rekabet odaklı küresel ekonomiye ayak uydurabilmeleri ve daha da önemlisi kültürel varlıklarını devam ettirebilmeleri, güncel bilgi ve becerilerle donatılmış, kendi kültürel değerlerini benimsemiş ve farklı kültürlerle karşı saygılı bir insan gücü yetiştirmeleri ile mümkündür. Bu da ancak kaliteli bir eğitim süreciyle mümkündür (Özoğlu, 2010). Eğitim sistemi içerisinde ihtiyaç duyulan insan gücünün yetişmesinde öğretme işinin temel sorumlusu olan öğretmenlerin önemi büyüktür (Sümbül, 1996). Öğretmen, bir toplumun gereksinim duyduğu her meslekten bireyler yetiştirme, toplumun bilgi ihtiyacını karşılama ve ulusun geleceğini şekillendirme gibi kutsal bir görevi üstlenmiştir (Kuran, 2002: 254). Öğretmenlik mesleği mesleklerin mesleği olarak tanımlanmayı hak etmektedir.

Öğretmenlik, diğer mesleklerin bilişsel, devinişsel inceliklerinin öğretilmesi sürecinde rol oynayan kilit bir meslektir (Türer, 2009). Günümüzde artık öğretmenlik mesleği, eğitimle ilgili olan sosyal, kültürel, ekonomik, bilimsel ve teknolojik boyutlar ile alanında özel uzmanlık bilgi ve becerisine sahip olan ve mesleki yeterlilik gerektiren bir uğraşı alanıdır (Şişman veAcat, 2003). Çünkü öğretmenlik mesleği, bir taraftan bireyin bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yönden bir bütün olarak gelişmesini sağlarken diğer taraftan toplumun sosyo-kültürel, teknolojik ve ekonomik alanlarda gelişmesine hizmet etme sorumluluğunu taşır (Doğan, 2005: 7). 21. yüzyılın bilgi teknolojisi toplumunda öğrencileri geleceğe hazırlayabilecek düzeyde, alanına hâkim, ders etkinliklerini planlayabilen, öğreteceği konunun özelliğine göre öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilecek bilgi ve beceriye sahip olan öğretmenlere ihtiyaç duyulmaktadır (İlhan, 2004)

Toplumsal kalkınmanın ve gelişmenin baş aktörlerinden olan öğretmenlerin yetiştirilmesi, seçilmesi ve atanması konusu günümüzde hala tartışılan bir konudur. Öğretmen yetiştirme ve istihdamı konusu tarihsel süreç içerisinde değerlendirildiğinde, Türkiye'de ihtiyaç duyulan öğretmen kadrolarının planlı ve nitelikli bir şekilde karşılandığını söylemek güçtür (Özoğlu, 2010). Ülkemizde uygulanan plan ve politikalar dikkate alındığında öğretmen yetiştirme sistemimiz de bir takım sorunların hala mevcut olduğunu söyleyebiliriz. Mevcut öğretmen yetiştirme programlarıyla, geleceğin öğretmenini yetiştirmenin mümkün olmadığı, teknolojik değişimlerin toplumsal yapıyı hızla değiştireceği vurgulanmaktadır. İletişim ve bilgi teknolojisindeki gelişim ve değişimlerin öğretmen eğitimini ve öğretmenden beklenenleri değiştireceği ve buna göre geleceğin öğretmenleri şekillenecektir. Öğretmen rollerinde değişim, öğretmen eğitiminde de değişimi gerekli kılmaktadır. Öğretmen yeterliliklerinin öğretmen yetiştirme programı sürecinde öğrenciye sunulan teorik ve uygulamalı çalışmalar aracılığı ile kazandırılması ve beklenen düzeylere eriştirilmesi gereklidir (YÖK, 1998).Türkiye'de öğretmen yetiştiren kurumlarda, cumhuriyet dönemi başta olmak üzere, günümüze kadar öğretmen yetiştirme sisteminde önemli değişiklikler

yapılmıştır. Yapılan bu değişikliklere karşın, öğretmen yetiştirme modelimiz üzerindeki tartışmalar günümüzde de devam etmektedir. Bu tartışmalar, mesleğin seçimi, meslekte öğrenim görme, işe yerleşme ve meslekte ilerleme gibi boyutlara dayalı olarak sürdürülmektedir (Yazıcı, 2009). Bu bağlamda, Türkiye’de öğretmen yetiştirme eğitim programlarını, 21. yüzyılın gereklerini karşılayacak nitelikte yenileme, güncelleştirme ve değiştirilmesi gerektiği açıktır (Tutkun ve Aksoyalp, 2010).

Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme ve Seçme

Öğretmen yetiştirmede kalite sorunlarını eğitim sisteminin bütünlüğü içinde kapsamlı çalışmalarla ortaya çıkarmak, planlamalar ve ön uygulamalar yolu ile çözümleri yaşama geçirmek nitelikli insan yetiştirmenin göz ardı edilemez yönünü oluşturmaktadır. Eğitim sisteminin işlevini yerine getirmesi, gençlerin yetenek ve kapasitelerinin çok yönlü gelişmesini hedefleyen öğretmen yetiştirme anlayışı ile olanaklıdır. Öğretmen yetiştirme sorununa çözüm yollarının araştırılması öğretmenin yetiştirilmesinde en önemli öğeler olan öğrenci, öğretim elemanı, eğitim programları, eğitim ortamları boyutlarının ele alınmasını gerekli kılmaktadır. Öte yandan Eğitim Fakülteleri, öğretmen yetiştirme uygulamalarını, eğitim bilimleri ile zenginleştirmek yolunda etkili çalışmalar yaparak, öğretmen yetiştirme programlarına bu çalışmaların sonuçlarını yansıtarak, eğitim ortamlarını geliştirerek bu sürece katılmalıdırlar (Akçamete, 2005).

Ülkemizin uzun bir öğretmen yetiştirme tarihi olduğu bir gerçektir. Geçmişteki deneyimler hepimize yol göstermektedir. Eğitim fakültelerinin kendi deneyimleri ve çalışmaları ve bu deneyimlerden çıkan sonuçlar, dünyada öğretmen yetiştirmeye ilişkin yeni uygulamalar ve anlayışlar, öğretmen yetiştirme üzerine yeni ve çok yönlü bir girişimi değerlendirme gereksinimi yaratmaktadır. Eğitim fakültelerinin bugün yüz yüze bulunduğu en önemli sorunlarının başında eğitim fakültelerine gelen öğrencilerin nitelikleri, öğrenci sayısının fazlalığı, yetişmiş nitelikli öğretim elemanı açığı ile uygulama (okul kaynaklı) ağırlıklı öğretmen yetiştirme sürecinin gereği gibi işletilememesi, bir başka deyişle teori-pratik bölünmesinin dengeli oluşturulamaması gibi öğretmen yetiştirme programlarının niteliğine ilişkin ve eğitim fakültelerinin eğitim ortamlarının durumlarına ilişkin sorunlar gelmektedir (Akçamete, 2005).

Oldukça kapsamlı ve çok boyutlu bir konu olan öğretmen yetiştirmenin en önemli basamaklarından birini öğretmen adaylarının seçimi konusu oluşturmaktadır. Dönem dönem Türkiye’nin koşullarına bağlı olarak farklılıklar gösteren bu konuda gelinen en son nokta, öğretmenlerin bir takım çoktan seçmeli sınavlarla seçilmesidir. Ancak bu sistemin seçmeye değil, elemeye yönelik olduğunu söylemek çok daha doğru olsa gerek. Çünkü bu sınavlar, kontenjana veya eldeki kadroya bağlı olarak puanlamanın yapıldığı bir sınav olmaktan öte başka bir anlam taşımamakta olup, adayların sadece bir veya birkaç yönünü ölçebilmekte, öğretmenlik mesleğinde oldukça önemli olan “uygun mizaç” özelliğini ise ölçmekten yoksundur (Kuru ve Uzun, 2008).

Günümüzde öğretmen olabilmek için yoğun bir sınav maratonundan sonra sadece üniversitelerin eğitim fakültelerini kazanıp, ilgili bölümlerden mezun olmak yeterli olmayıp bir de Kamu Personeli Seçme Sınavı’nda (KPSS) başarılı olmak gerekmektedir. Mesleğe ilk adımın atılabilmesi için bir ön koşul olan KPSS sınavı öğretmen adayları tarafından Lisans Yerleştirme Sınavı (LYS) kadar önemli bir sınav

olarak görülmektedir. Çünkü LYS sınavına başvuran adayların % 30'u herhangi bir eğitim kurumuna, %3,5'ibir Eğitim Fakültesi'ne yerleştirilirken, özellikle eğitim fakültelerinin bazı bölümlerinden mezun olup KPSS sınavına tabi tutulan öğretmen adaylarının % 1'inden bile azı, bu sınavda başarılı olarak öğretmen olabilme şansını yakalayabilmektedir (OSYM, 2012). Bu istatistikî verilere bakıldığında öğretmen adaylarının hayalini kurdukları öğretmenlik mesleğine kavuşabilmeleri için tek yol olan KPSS sınavının onlar için ne kadar önemli olduğu açıkça görülmektedir. Bu oransal gerçeklere bir de öğretmenlerin iş bulma kaygısı eklendiğinde mevcut durum onları daha da derinden etkileyip geleceğe ilişkin olumsuz beklentiler ve aşırı derecede kaygı yaşamalarına sebep olmaktadır (Baştürk, 2007: 166). Sınav kaygısının akademik başarı üzerindeki olumsuz etkileri (Yıldırım, 2000) düşünüldüğünde öğretmen adaylarının kaygı düzeylerinin en aza indirilerek eğitim-öğretimin kalitesinin yükseltilmesi adına öğretmen adaylarının ve eğitimcilerin KPSS sınavı hakkındaki görüşlerinin ortaya çıkarılarak uzman görüşleri ışığında sınavı revize edilmesi büyük önem arz etmektedir.

Son günlerde öğretmenlerin seçilmesi ve atanması sistemi üzerinde bir takım çalışmalar yürütülmektedir. Bu çalışmalar özellikle Kamu Personeli Seçme Sınavı'nın kapsamının değiştirilmesi ya da onun yerini alabilecek seçme ve atama sisteminin oluşturulması üzerinedir. Bu araştırma ile mevcut KPSS'nin eğitsel ortamlara etkilerinin ne olduğu yani öğretmenlerin yetiştirildiği eğitim fakültelerinde verilmekte olan eğitimi KPSS'nin nasıl etkilediğini ortaya koymak ve düşünülen kapsam değişikliği çalışmalarına ya da sistem değişikliği çalışmalarına katkıda bulunmaktır. Böylece öğretmenlerin bilgi, beceri ve deneyim sahibi oldukları eğitim fakültelerindeki eğitimin daha sağlıklı, amacına uygun ve kaliteli olması için yapılan çalışmalara ışık tutmaktır.

Bu araştırmanın amacı; öğretim üyeleri görüşleri doğrultusunda Kamu Personeli Seçme Sınavının eğitsel ortamlara yansımalarının tespit edilmesidir. Bu genel amaç doğrultusunda araştırmanın alt amaçları şu şekildedir;

*Öğrencilerin Kamu Personeli Seçme Sınavı algıları ya da kaygıları eğitim fakültesinde verilmekte olan eğitime olan bakış açılarını ve verilen eğitimin kalitesini nasıl etkilemektedir?

*Öğrencilerin Kamu Personeli Seçme Sınavı algılarının ya da kaygılarının eğitim fakültesinde verilmekte olan derslere yansımaları nelerdir?

Araştırmanın amaçlarına ulaşabilmek için; öğretim üyelerinin KPSS hakkında ve öğrencilerin KPSS algıları veya kaygıları hakkında ne düşündükleri, bu durumun öğrencilerde bilişsel, duyuşsal, sosyal vb. açıdan etkilerinin ne olduğu ve bu etkinin eğitim fakültesindeki eğitsel ortamlara yansımalarının ne olduğu hakkındaki düşünceleri saptanmaya çalışılmıştır.

2. YÖNTEM

Bu çalışma nitel araştırma yöntem ve teknikleri kullanılarak yapılandırılmıştır. Creswell (1998) nitel araştırmayı, sosyal yaşamı ve insanla ilgili problemleri kendine özgü metotlarla sorgulayarak, anlamlandırma süreci olarak ifade etmektedir. Nitel araştırmalarda araştırmacı, verileri teker teker okuyarak, kodlar ve kategorize eder. Bu elde ettiği kodlara ve kategorilere dayalı olarak araştırma sonuçlarını ortaya koyar (Merriam, 1998). Bu açıklamalardan yola çıkılarak bu çalışma için en uygun araştırma

yönteminin nitel araştırma yöntemi olduğuna karar verilmiş, araştırma nitel araştırma modellerinden, durum çalışması modeli(Mcmillan veSchumer, 2006) kullanılarak yapılandırılmıştır. İç içe geçmiş durum çalışmasında, ele alınan veya araştırmaya dâhil edilen her bir durum, kendi içinde çeşitli alt birimlere ayrılarak çalışılır (Yıldırım & Şimşek, 2006).

2.1 Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 2011-2012 öğretim yılında beş üniversitenin farklı bölümlerinde görev yapmakta olan 20 öğretim üyesi oluşturmuştur. Araştırmaya Atatürk Üniversitesi'nden 3, Bayburt Üniversitesi'nden 3, Kilis 7 Aralık Üniversitesi'nden 4,Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi'nden 4, Erzincan Üniversitesi'nden 6 öğretim üyesi katılmıştır. Öğretim üyelerinden 3'ü1-5 yıllık, 5'i 6-10 yıllık, 7'si11-15 yıllık ve 5'iise 16-20 yıllık eğitim öğretim tecrübesine sahip bulunmaktadır.

2.2 Verilerin Toplanması

Bu araştırmada verilerin toplanmasında, yarı-yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yarı-yapılandırılmış görüşmede amaç, görüşülen bireylerin verdikleri bilgiler arasındaki paralellliği ve farklılığı saptamak ve buna göre karşılaştırmalar yapmaktır (Brannigan, 1985).

Bu çalışmada yarı-yapılandırılmış görüşmenin içerdiği altı soru; mevcut durumu tespit edebilmek amacıyla araştırmanın amacı, literatür taraması, araştırmacıların gözlemleri ve ilgili uzmanların görüşleri dikkate alınarak hazırlanmıştır. Hazırlanan görüşme sorularının kapsam geçerliğini sağlamak üzere sorular alandan üç uzman tarafından incelenerek gerekli düzeltmeler ve değişiklikler yapılmıştır. Ayrıca üç öğretim üyesi ile de yarı-yapılandırılmış görüşmenin pilot uygulaması yapılarak, soruların hangi sıra ve biçimde sorulacağına karar verilmiştir. Yarı-yapılandırılmış görüşmenin içerdiği sorular şu şekildedir:

- 1-KPSS hakkında ne düşünüyorsunuz?
- 2- Sizce KPSS öğrenciler üzerinde nasıl bir etki (bilişsel, duyuşsal, sosyal vb ...) yaratmaktadır?
- 3- Öğrencilerin KPSS algısı ya da kaygısı sizin dersleriniz üzerinde nasıl bir etki yaratmaktadır?
- 4- Öğrencilerin KPSS algısı eğitim fakültelerinde verilen eğitimi nasıl etkilemektedir?
- 5- Öğrencilerin KPSS algıları eğitim fakültelerinde verilen eğitime olan bakış açılarını nasıl etkilemektedir?
- 6- Öğrencilerin KPSS algıları eğitim fakültesindeki başarılarını nasıl etkilemektedir?

2.3 Verilerin Analizi

Bu araştırmada yarı yapılandırılmış görüşmeler yardımıyla toplanan veriler içerik analizine tabi tutulmuş, birbirine benzeyen veriler belirli kodlar ve temalar eşliğinde bir araya getirilmiştir. Bu tür analizde amaç, elde edilen bulguları, düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde okuyucuya sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu uygulama üç uzman tarafından ayrı ayrı yapıldıktan sonra bir araya gelinerek, yapılan kodlamaların tutarlılığını belirlemek amacıyla birbiriyle kıyaslanmıştır. Kodlamaların büyük oranla benzer olduğu gözlenmiştir. Üç bilim uzmanı eşliğinde her kodun

altındaki alıntılar tek tek değerlendirilmiş ve görüşme kodlarının son şekli verilmiştir. Veriler, analizlerin son hali ile düzenlenmiş ve yorumlanmıştır.

Yıldırım ve Şimşek (2006; 265) nitel araştırmalarında uzman görüşü, katılımcı teyidi ve ayrıntılı betimleme yöntemleriyle araştırmanın geçerliğinin; tutarlık ve teyit incelemesiyle de araştırmanın güvenilirliğinin sağlanacağını vurgulamışlardır. Araştırmanın geçerliğini sağlamak için ortaya çıkan sonuçlar çalışma grubunda yer alan üç katılımcının görüşleri ile teyit edilmiştir. Araştırmanın güvenilirliğini sağlamak için dışarıdan bir uzmana araştırmanın ham verileri verilerek onun ulaştığı sonuç, yorum ve öneriler ile bu araştırmadan ortaya çıkan sonuç, yorum ve önerilerin tutarlığı incelenmiştir. Diğer taraftan araştırmanın bulguları, ilgili tema içerisinde yer alan görüşlerin genelini yansıtacak şekilde ayrıntılı alıntılar yapılmış ve araştırma kalitesi yükseltilmeye çalışılmıştır.

3. BULGULAR VE YORUM

1- KPSS hakkında ne düşünüyorsunuz? sorusuna öğretim üyelerinin vermiş olduğu cevaplar incelendiğinde; öğretim üyelerinin görüşleri "gerekli" ve "gereksiz" kategorilerini oluşturmaktadır. "Gerekli" kategorisini "eleme" kodu oluştururken, "gereksiz" kategorisini "adaletsiz", "stres kaynağı" ve "alan yeterliliği" kodları oluşturmaktadır. "Eleme" kodunu oluşturan 14 öğretim üyesi, üniversitelerden mezun olan kişi sayısının çokluğundan dolayı mezun öğrenciler arasından seçim yapmayı sağlayan bir sınavın gerekliliğini vurgulamışlardır. Bu görüşe sahip olan öğretim üyelerinin hemen hemen hepsi böyle bir sınavın gerekli olduğunu belirtmelerine rağmen sınavın içeriğini de eleştirmektedirler. Araştırmaya katılan öğretim üyelerinden 14'ü, sınavın öğretmen adaylarının niteliğini ölçmede yetersiz olduğu, sınavın öğrencilerin dört yıl boyunca üniversitede aldıkları eğitim göz ardı edilerek hazırlandığı ve bazı branşlarda öğrenciler düşük puanlarla atanırlarken bazı branşlarda çok yüksek puanlarla atanmadan kaynaklanan adaletsizliğin olduğunu eleştirmekle birlikte en çok eleştiriye öğrencilerin kendi branşları yerine başka branşlarla değerlendiriliyor olmalarına yapmışlardır. öğretim üyeleri bu görüşlerini, *"sınavda genel kültür ya da genel yetenek yerine herkesin mezun olduğu alanla ilgili sorular içeren bir sınav olması gerektiğini düşünüyorum (Ö7)"* , *"KPSS'nin yanında alan sınavı da muhakkak getirilmeli"* ve *"sınav yapılacaksa, bu herkesin kendi branşına yönelik olmalı (Ö11)"* şeklinde ifade etmişlerdir. Bu hususların giderilmesi doğrultusunda; mesleki gelişimin sağlanacağı, dershaneye bağımlılığın ortadan kalkacağı ve eğitim fakültesinde verilmekte olan eğitimin öğrenciler nezdinde değer kazanacağını belirtmişlerdir. "Gereksiz" kategorisini oluşturan 6 öğretim üyesi, "adaletsiz" kodunu KPSS'nin öğrencilerin alan bilgisini yeteri kadar test etmediği ve çok düşük ve çok yüksek puanlarla atanabilen öğrencilerin olduğu görüşleri oluşturmaktadır. Ö4 kodlu öğretim üyesi bu görüşünü *"bazı branş öğrencileri sınav kaygısı yaşarken bazı branşlardaki öğrenciler de fazlasıyla serbest oluyorlar"* şeklinde dile getirmiştir. "Stres kaynağı" kodunu oluşturan Ö6,Ö13 kodlu öğretim üyeleri *"kaygı verici ve maalesef insanların hayatı bu sınavlara bağlanarak bir ömür boyu verilen emek göz önünde tutulmuyor(Ö3)"* ve *"ciddi bir stres kaynağı (Ö8)"* olarak KPSS'yi değerlendirmişlerdir ve bu yüzden gereksiz bir sınav olduğunu belirtmişlerdir. "Alan yeterliliği" kodunu oluşturan öğretim üyeleri ise; öğrencilerin mutlaka kendi alanlarından sınava tabi tutulmaları gerektiğini, başka branşların bilgilerinin sorgulandığı KPSS sınavının gereksiz olduğunu düşünmektedirler.

2- Sizce KPSS öğrenciler üzerinde nasıl bir etki (bilişsel, duyuşsal, sosyal vb ...) yaratmaktadır? Öğretim üyelerinin bu soruya vermiş oldukları cevaplar "bilişsel", "duyuşsal" ve "sosyal" olmak üzere üç kategoride değerlendirilmiştir. "Bilişsel" kategorisini "aşırı yüklenme", "derslerde başarısızlık" ve "ilişkisiz bilgi" kodları oluşturmaktadır. "Aşırı yüklenme" kodunu oluşturan öğretim üyelerinin 9 tanesi; öğrencilerin yaklaşık 9 ay gibi bir sürede hem dört yılda almış oldukları eğitim bilimlerinden, hem genel kültürden hem de alanları olmayan öğrenmeye yaklaşık sıfırdan başladıkları tarih, coğrafya ve anayasa gibi derslere çalıştıkları ve bunları üst seviyede öğrendikleri düşünceleri oluşturmaktadır. "İlişkisiz bilgi" kodunu (5 öğretim üyesi); sınava hazırlanan öğrencilerin hem alanları dışında aldıkları eğitimden uzak bazı derslerden sorumlu tutuldukları (tarih, coğrafya ve anayasa) hem de öğrencilerin sosyal yaşantılarıyla ilişkisiz, onların yaşam alanlarından uzak, hiçbir yerde kullanmayacakları ve onlara hiçbir şey katmayacak bilgilerden sınındıkları görüşü oluşturmaktadır. "Derslerde başarısızlık" kodunu ise (6 öğretim üyesi); öğrencilerin sınav kaygısı yüzünden üniversite derslerine tam olarak odaklanamadıklarından ve bu dersleri gereksiz gördükleri için önemsemediklerinden dolayı derslerde başarısız oldukları görüşü oluşturmaktadır. "Duyuşsal" kategorisini; "kaygı", "stres", "bunalım", "motivasyon" ve "yalnızlık" kodları oluşturmaktadır. Öğretim üyeleri genel olarak; KPSS'nin öğrencilerde kaygı, stres, psikolojik bunalım ve yalnızlık duygusu oluşturduğunu düşündükleri tespit edilmiştir. Ayrıca "motivasyon" kodunu ise; atama sayısı az olan branşlardaki öğrencilerin derslere karşı olan tutumu oldukça olumsuz ve motivasyonlarının oldukça düşük olduğu düşünceleri oluşturmaktadır. "Sosyal" kategorisini ise; "içe kapanma", "çevre ve aile", "baskı" ve "insanlardan kaçma" oluşturmaktadır.

Öğretim üyelerinin bu kategorileri oluşturan bazı görüşleri şu şekildedir; "KPSS öğrencilerin çevre ve ailesiyle olan ilişkilerini de olumsuz manada etkilemektedir" (Ö13), "KPSS' ye gece gündüz çalışıp sosyal hayatını sıfırlayan öğrenciler bulunmaktadır" (Ö4,Ö9), "atanamayıp çevrenin ve ailenin baskısına maruz kalanlar var" (Ö11, Ö17), "KPSS öğretmen adaylarının hayatını çok etkilemektedir. Öğretmen adayları 3. sınıftan itibaren strese girmektedirler. Bu stres derslerindeki performanslarının düşmesine, ailesiyle ve arkadaşlarıyla iletişim bozukluğuna sebep olmaktadır"(Ö7, Ö18, Ö20).

3- Öğrencilerin KPSS algısı ya da kaygısı sizin dersleriniz üzerinde nasıl bir etki yaratmaktadır? Öğretim üyelerinin bu soruya vermiş oldukları cevaplar "KPSS'de soru çıkan derslere girenler" (11 öğretim üyesi) ve "soru çıkmayan derslere girenler" (9 öğretim üyesi) olarak iki kategoriye oluşturmaktadır. "KPSS'de soru çıkmayan derslere girenler" kategorisini; "ciddiye almama" ve "motivasyon bozukluğu" kodları oluşturmaktadır. "Ciddiye almama" kodunu oluşturan öğretim üyeleri dersleri ile ilgili soruların KPSS'de çıkmamasından dolayı öğrencilerinin derslerini dikkate almadıklarını, derslerine gerekli önemi vermediklerini, bu bilgiler bizim ne işimize yarayacak tepkisinde bulduklarını, derslerinde sürekli KPSS'ye yönelik test çözdüklerini belirtmişlerdir. Bu düşüncelerini (5 Öğretim üyesi) "*öğretmen atamalarında KPSS'nin tek belirleyici olması öğrencilerin dersleri ciddiye almamalarına yol açabilmektedir (Ö5). Bu manada öğrencilerin derslere aktif katılımlarını sağlamak için büyük bir zorluk yaşanmaktadır*" (Ö7, Ö9) ve "*benim*

derslerimle ilgili soru bu sınavda sorulmadığı için derse karşı ilgisizler, boşa zaman harcadıklarını düşünüyorlar"(Ö8, Ö13) şeklinde ifade etmektedirler. "Motivasyon" kodunu oluşturan öğretim üyeleri ise (4 Öğretim üyesi); "Tiyatro ve Drama Uygulamaları dersimde karşılaştığım manzara, bana öğrencilerimin önceliklerinin KPSS olduğunu düşündürüyor (Ö3). Dersin, içeriği gereği gerçekleştirdiğimiz uygulamalarda da öğrencilerin yeterince motive olamadıklarını, test çözmek dururken, bu tür uygulamalarla uğraşmanın zaman kaybı olduğunu zihinlerinden geçirdiklerini seziyorum"(Ö6, Ö20) ve "ben Fen Bilgisi Öğretmenliği öğrencilerinin Genel Kimya derslerine giriyorum ve KPSS sınavının bu ders üzerinde olumsuz etkilerinin olduğunu düşünüyorum. Öncelikle KPSS sınavından dolayı ve atanan Fen Bilgisi Öğretmenlerinin sayısının az oluşu, öğrencilerin kendilerini diplomalı işsiz olarak görmelerine neden olmakla birlikte derse karşı olan motivasyonlarını da düşürmektedir. Ayrıca KPSS sınavında branş konularının sorulmaması öğrencileri kimya dersinden daha da uzaklaştırmaktadır"(Ö17) şeklinde düşüncelerini ifade ederek, öğrencilerin sınav kaygı veya algılarının derslerine karşı motivasyonlarının düşmesine sebebiyet verdiğini vurguladıkları tespit edilmiştir. "KPSS'de soru çıkan derslere girenler" kategorisini oluşturan öğretim üyelerinin görüşleri ise; "motivasyon" ve "başarı" kodunu oluşturmaktadır. "Motivasyon" kodunu öğretim üyelerinin KPSS'de çıkan dersleri öğrencilerin büyük ilgi ve dikkatle dinledikleri, dersleri kaçırmadıkları, derslere katıldıkları ve daha fazla öğrenmek için çaba harcadıkları gibi düşünceleri oluştururken, "başarı" kodunu ise; ders notu açısından yüksek performans gösterdikleri, kalıcı ve anlamlı bilgi edinmeye çalıştıkları, derslerle ve konularla ilgili sürekli olarak test çözdükleri düşünceleri oluşturmaktadır.

4- Öğrencilerin KPSS algısı eğitim fakültelerinde verilen eğitimi nasıl etkilemektedir?

Bu soruya verilen cevaplar "olumsuz" kategorisini oluşturmaktadır. "Olumsuz" kategorisini oluşturan öğretim üyeleri: özellikle son sınıflarda KPSS'ye çalışmak için öğrencilerin derslere devam etmedikleri, dersleri dinlemedikleri, KPSS'de soru çıkmayan derslere karşı ilgisiz oldukları ve yaşadıkları yoğun stresin motivasyonlarını düşürdüğünü düşünmektedirler. Öğretim üyeleri; "KPSS'de eğitim fakültesinde aldıkları eğitimle ilgili bir ölçme değerlendirme olmadığı için öğretmen adayları derslere çok çalışmamaktadırlar. Alan eğitimi sınavı getirilirse öğretmen adaylarının üniversitedeki not ortalaması da yerleştirmelerde dikkate alınırsa bu eğitim fakültelerindeki eğitim seviyesini yükseltebilir." ve "KPSS'nin fakültedeki eğitimi olumsuz yönde etkilediğini düşünüyorum. Çünkü öğrenciler sadece KPSS sınavında çıkan soruları içeren dersleri dinlemekte ve diğer dersleri geçer not alarak geçsem de yeterli gibi bir düşünce içerisine girmektedirler. Tabi bu durum öğrencilerin alanında yeterli bir öğretmen olarak yetişmelerini engellemektedir" gibi ifadeler kullanmışlardır.

5- Öğrencilerin KPSS alguları eğitim fakültelerinde verilen eğitime olan bakış açılarını nasıl etkilemektedir?

Bu soruya verilen cevaplar "boş ve anlamsız" ve "başarısızlık" kategorilerini oluşturmaktadır. "Boş ve anlamsız" kategorisini oluşturan öğretim üyeleri (12 öğretim üyesi); KPSS'nin öğretmen atamalarında tek belirleyici olmasından dolayı öğrencilerin derslere olan ilgisinin azalması, eğitim fakültesinden mezun olunca öğretmen olamayacaklarını görünce karamsarlığa düşmeleri, derslerin işlenişinin KPSS'ye yönelik olmaması ve eğitim fakültesi müfredatı ile KPSS'nin içeriğinin uyuşmaması öğrencilerin eğitim fakültesinde verilmekte olan eğitimi boş ve anlamsız olarak görmelerine sebep olduğunu dile getirmektedirler. Öğretim üyelerinin

(12 Öğretim üyesi) "boş ve anlamsız" kategorisi oluşturan görüşler; "Öğrencilerin öğrendiklerinin boş ve anlamsız olduğu gibi algı oluşturmaktadır. Her şey KPSS'ye bağlı olarak düşünüldüğünde, KPSS'de karşılaşmayacakları hiçbir bilgiyi gerekli görmemektedirler. Daha ziyade Eğitim Psikolojisi, Öğretim İlke ve Yöntemleri, Ölçme ve Değerlendirme, Rehberlik gibi derslerin KPSS'de ağırlıklı olduğunu düşündükleri için bu dersler öne çıkıyor. Ama örneğin Türkçe Eğitimi Bölümü için Çocuk Edebiyatı, Dünya Edebiyatı, Eski Türk Edebiyatı, Yeni Türk Edebiyatı KPSS ile ilişkili ve öncelikli dersler arasında yer almıyor." vb. şeklindedir. "Başarısızlık" kodunu oluşturan öğretim üyeleri öğrencilerin KPSS algılarının eğitim fakültesinde verilmekte olan dersleri önemsememelerine dolayısıyla derslere çalışmamalarına yani sadece sınavları geçecek kadar dersleri öğrenmelerine yol açtığını düşünmektedirler. Bu durumun öğrencilerin eğitim fakültesi derslerinde başarılarının düşmesine sebep olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir. Öğretim üyeleri (8 Öğretim üyesi) bu düşüncelerini şu şekilde ifade etmektedirler: "KPSS Eğitim fakültelerinde verilen derslerle yani alan eğitimiyle çok alakalı olmadığı için öğretmen adayları sınav odaklı başarıyı dikkate almaktadırlar. Yani çok başarılı olmasak da KPSS'den iyi puan alınca nasıl olsa atanırız fikri eğitim fakültelerindeki eğitime olumsuz etki yapmaktadır.", "...Çünkü öğrenciler için önemli olan, konuyu öğrenmekten ziyade KPSS sınavında başarılı olabilmek." ve "Özellikle atanma sorunu yaşayan branşlar için KPSS sınavında çıkan konuları içeren dersler daha bir öncelik taşımaktadır."

6- Öğrencilerin KPSS alguları eğitim fakültesindeki başarılarını nasıl etkilemektedir? Öğretim üyelerinin vermiş oldukları cevaplar "hem olumlu hem de olumsuz" ve "olumsuz" kategorisini oluşturmaktadır. "Olumsuz" kategorisini oluşturan 13 öğretim üyesi bu durumu "olumsuz etkilediğini düşünüyorum. Özellikle son sınıflar odağında düşünülürse, nasılsa mezun oluruz, asıl olan KPSS'ye hazırlanmak diye bir algının varlığından söz edilebilir. KPSS'den, öğretmen olarak atanmanızı sağlayacak bir puan alamadığımız sürece fakülteyi bitirmenin bir anlamı yok diye düşünülüyor.", "Öğrenciler sürekli KPSS sınavı odaklı olduklarından dolayı fakülte'deki derslerindeki başarılarını çok önemsememektedirler. Onlar için önemli olan mezun olabilmek ve atanabilmek.", "KPSS Eğitim fakültelerinde verilen derslerle yani alan eğitimiyle çok alakalı olmadığı için öğretmen adayları sınav odaklı başarıyı dikkate almaktadırlar. Bu da derslerindeki başarıyı düşürmektedir." ve "Fakülte'den başarılı olup bu sınavdan baraj için bile yeterli notu almayan çok öğrenci oldu. Özellikle bazı disiplinlerden soru sorulmaması, bazı disiplinlerin de alanlarıyla ilgili soruların çok sorulması bir eşitsizlik oluşturduğu için soru çıkmayan disiplinin öğrencilerini başarısını da düşürmektedir" gibi ifadeler kullanmaktadırlar. Öğretim üyeleri genel olarak, öğrencilerin eğitim fakültesindeki başarılarının dikkate alınmamasının yani üniversite başarı notlarının atamada geçerli olmamasının, son sınıflarda sınava aşırı odaklanmalarının, sınavın içeriği ile eğitim fakültesi müfredatının uyuşmamasının ve derslerin işlenme biçimi ile sınavın uygulanma biçiminin birbirinden farklı olmasının öğrencilerin eğitim fakültesinde verilen eğitimi önemsememe, eleştirme, dikkate almama ve çalışmama gibi tutumlar sergilemelerine yol açtığını vurgulamaktadırlar. "Hem olumlu hem de olumsuz" kategorisini oluşturan (7 Öğretim üyesi) kodlu öğretim üyeleri; sınavda soru çıkan dersler açısından olumlu tutum sergilediklerini soru çıkmayan derslere karşı ise olumsuz tutum sergilediklerini düşünmektedirler. Bu görüşlerini; "sınavda eğer soru çıkacak bir konu varsa örneğin ölçme konusu, öğrenciler daha dikkatli ve istekli ders dinliyorlar. Bu durum başarılarını artırıyor." ve

"Daha önce de bahsettiğim gibi, KPSS sınavında çıkan konuları içeren dersler önemli, çıkmayan konular ise önemsizmiş gibi algılanmaktadır. Tabii bu durumda öğrenciler branş derslerine karşı olumsuz yönde etkilemektedir. Öğrenciler sadece KPSS'de soru çıkan derslere çalışmakta, KPSS'de soru çıkmayan derslerde ise yetersiz kalmaktadırlar. Ayrıca son sınıf öğrencileri derslerden tamamen kopuk yaşamakta ve sadece KPSS'ye odaklanmaktadırlar. Bu durumda son sınıfta verilen derslerin büyük oranda verimsiz geçtiği anlamına gelmektedir." şeklinde ifade etmektedirler.

4. SONUÇ VE TARTIŞMA

20 öğretim üyesinin katılımıyla yapılan çalışmada, KPSS'nin eğitim fakültesinde verilmekte olan eğitime etkisi ve onların vermiş oldukları derslere yansımaları araştırılmıştır. Öğretim üyeleri KPSS'nin gerekli bir sınav olduğunu çünkü çok sayıda mezun olan ve az sayıda atanan öğretmen adayları içinde bir eleme yapılması gerektiğini düşündükleri saptanmıştır. Bununla birlikte çok sayıda öğretim üyesinin ise adaletsiz, stres kaynağı (Yılmaz, 2008) ve alan yeterliliği açısından gereksiz bir sınav olduğunu düşündükleri saptanmıştır. Bu sonuç yapılan çeşitli araştırmaların (Çimen ve Yılmaz, 2011; Gündoğdu, Çimen ve Turan 2008; Nartgün, 2008; Özsarı, 2008) bulguları ile örtüşmektedir. Bunun gerekçesi olarak; öğrencilerin alan bilgisini gereği kadar test etmediği ve çok düşük ve çok yüksek puanlarla atanabilen öğrencilerin olduğu, öğrencilerde aşırı stres yarattığı, öğrencilerin mutlaka kendi alanlarından sınava tabi tutulmaları gerektiği ve başka alanların bilgilerinin sorgulandığı KPSS sınavının gereksiz olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir. Bu sonuç Doğa ve Şahin, 2009; Sezgin ve Duran, 2011; Yüksel, 2004 tarafından yapılan çalışmaların sonuçları ile paralellik göstermektedir. Öğretim üyeleri KPSS'nin öğrenciler üzerinde bilişsel olarak; öğrencilerin bilgi açısından aşırı yüklendikleri, sınava hazırlanan öğrencilerin hem alanları dışında aldıkları eğitimden uzak bazı derslerden sorumlu tutuldukları (tarih, coğrafya ve anayasa) hem de öğrencilerin sosyal yaşantılarıyla ilişkisiz, onların yaşam alanlarından uzak, hiçbir yerde kullanmayacakları ve onlara hiçbir şey katmayacak bilgilerden sırandıkları ve öğrencilerin sınav kaygısı yüzünden üniversite derslerine tam olarak odaklanamadıklarından ve bu dersleri gereksiz gördükleri için önemsemediklerinden dolayı derslerde başarısız olduklarını vurguladıkları belirlenmiştir. Bu sonuç Gündoğdu, Çimen ve Turan,(2008)'nın bulguları ile örtüşmektedir. Duyuşsal açıdan ise; KPSS'nin öğrencilerde kaygı, korku, stres, psikolojik bunalım ve yalnızlık duygusu oluşturduğunu ve atama sayısı az olan alanlardaki öğrencilerin derslere karşı olan tutumunun oldukça olumsuz ve motivasyonlarının oldukça düşük olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir. Özsarı, (2008) tarafından yapılan çalışmanın bulguları bu sonucu örtüşmektedir. Sosyal açıdan ise; içe kapanma, insanlarla görüşmeme, çevre ve aile ile olan ilişkilerinde sorun yaşama, çevre ve aile tarafından baskı uygulanması ve atanamama endişesi ya da atanamama durumu sonucunda insanlardan kaçma hatta sosyal hayatı sıfırlama gibi olumsuz sonuçlarının bulunduğunu düşünmekte oldukları saptanmıştır. Bu sonuç Karaca, (2011) tarafından yapılan çalışma bulguları ile örtüşmektedir.

Öğretim üyeleri öğrencilerin KPSS algılarının ya da kaygılarının onların vermiş oldukları derslere yansımaları açısından derslerinden KPSS'de soru çıkma ve çıkmama durumuna göre değiştiğini düşünmekte oldukları belirlenmiştir. Öğretim üyeleri vermiş oldukları derslerden KPSS'de soru çıkıyor ise, öğrencilerin bu dersleri büyük ilgi ve

dikkatle dinledikleri, dersleri kaçırmadıkları, derslere katıldıkları ve daha fazla öğrenmek için çaba harcadıkları, ders notu açısından yüksek performans gösterdikleri, kalıcı ve anlamlı bilgi edinmeye çalıştıkları ve derslerle ve konularla ilgili sürekli olarak test çözdüklerini belirttikleri saptanmıştır. Öğretim üyeleri vermiş oldukları derslerden KPSS’de soru çıkmıyor ise, öğrencilerin derslerini dikkate almadıklarını, derslerine gerekli önemi vermediklerini, bu bilgiler bizim ne işimize yaracak tepkisinde bulduklarını, derslerinde sürekli KPSS’ye yönelik test çözdüklerini, öğrencilerin sınav kaygı veya algılarının derslerine karşı motivasyonlarının düşmesine sebebiyet verdiğini vurguladıkları belirlenmiştir.

Öğretim üyelerinin öğrencilerin KPSS algılarının eğitim fakültelerinde verilen eğitimi olumsuz etkilediğini düşündükleri tespit edilmiştir. Özellikle son sınıflarda KPSS’ye çalışmak için öğrencilerin derslere devam etmedikleri, dersleri dinlemedikleri, KPSS’de çıkmayan derslere karşı ilgisiz oldukları ve yaşadıkları yoğun stresin motivasyonlarını düşürdüğünü düşündükleri belirlenmiştir. Bununla birlikte öğretim üyelerinin öğrencilerin KPSS algılarının eğitim fakültelerinde verilen eğitimi olumsuz etkilediği gibi verilen eğitime olan bakış açılarını da olumsuz etkilediğini düşündükleri saptanmıştır. Öğretim üyelerinin; KPSS’nin öğretmen atamalarında tek belirleyici olmasından dolayı öğrencilerin derslere olan ilgisinin azalması, eğitim fakültesinden mezun olunca öğretmen olamayacağını görünce karamsarlığa düşmeleri, derslerin işlenişinin KPSS’ye yönelik olmaması ve eğitim fakültesi müfredatı ile KPSS’nin içeriğinin uyuşmaması öğrencilerin eğitim fakültesinde verilmekte olan eğitimi boş ve anlamsız olarak görmelerine sebep olduğunu düşündükleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte öğretim üyeleri, öğrencilerin verilmekte olan dersleri önemsememelerine dolayısıyla derslere çalışmamalarına yani sadece sınavları geçecek kadar dersleri öğrenmelerine yol açtığını ve öğrencilerin eğitim fakültesi derslerinde başarılarının düşmesine sebep olduğunu düşündükleri belirlenmiştir.

Öğretim üyelerine öğrencilerin KPSS algılarının eğitim fakültesindeki başarılarını nasıl etkilediğini düşündükleri sorulduğunda ise; öğrencilerin sınavda soru çıkan derslere karşı olumlu tutum sergilediklerini soru çıkmayan derslere karşı ise olumsuz tutum sergilediklerini düşündükleri saptanmıştır (Korkmaz, Yeşil ve Kaya, 2009). Bunun nedeni olarak öğretim üyeleri; öğrencilerin eğitim fakültesindeki başarılarının dikkate alınmamasının yani üniversite başarı notlarının atamada geçerli olmamasının, son sınıflarda sınava aşırı odaklanmalarının, sınavın içeriği ile eğitim fakültesi müfredatının uyuşmamasının ve derslerin işleme biçimi ile sınavın uygulanma biçiminin birbirinden farklı olmasının sonucu olarak öğrencilerin eğitim fakültesinde verilen eğitimi önemsememe, eleştirme, dikkate almama ve çalışmama gibi tutumlar sergilemelerine yol açtığını savundukları tespit edilmiştir.

5. ÖNERİLER

Etkili, uzun vadeli ve daha sistematik bir eğitim planlaması yapılarak eğitim fakültelerinden mezun olan öğretmen adayı sayısı ile istihdam edilecek öğretmen sayıları arasında bir denge kurulabilir (Doğan, 2005; Eraslan, 2005). Öğrencilerin lisans başarı ortalamaları öğretmen olarak atanabilmelerinde dikkate alınabilir. Öğrenciler kendi alanları itibarı ile sınava tabi tutulabilir. Öğretmen seçiminde daha nitelikli ve sağlıklı bir yöntem geliştirilebilir.

Öğretmen adaylarının uzmanlık alanlarını dikkate alan ve bu alanları ölçmeyi hedefleyen, daha kullanılır, daha geçerli ve daha güvenilir bir öğretmen atama sistemini geliştirilebilir (Baştürk, 2007). Türkiye’ ninduyduğu ihtiyaçların daha iyi giderilebilmesi ve üniversitelerdeki yığılmaların önüne geçilebilmesi için daha etkili bir yönlendirme sistemi geliştirilebilir. Bu sistem sosyal açıdan eleyici ya da zorlayıcı olmaktan çok, bireylerin kendilerini keşfederek yeteneklerini geliştirmesine yönelik olabilir (Erdoğan, 2002).

KAYNAKÇA

- Akçemete, G. (2005). Öğretmen Yetiştirme Kalite Sorunları Çalıştayı, Açılış Konuşması, Ankara, 1-3 Mart 2005.
- Brannigan, G. G. (1985). *Theresearchinterview*. In A. Tolor, (Ed.), *A Efectiveinterviewing*(pp. 196-205). Springfield IL: Charles C. Thomas Pub.
- Baştürk, R. (2007). Öğretmen adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavı’na yönelik tutumları,*Çağdaş Eğitim*, 345.
- Creswell, J. W. (1998). *Qualitative inquiry and research design: Choosing among five traditions*. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Çimen, O. ve Yılmaz, M. (2011). Biyoloji öğretmen adaylarının KPSS ile ilgili görüşleri. *Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi*, 4.
- Doğan, N. ve Şahin, A. (2009). Öğretmen adaylarının ilköğretim okullarına atanma durumunu yordayan değişkenler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*.10(3).
- Doğan, C. (2005). Türkiye’de sınıf öğretmeni yetiştirme politikaları ve sorunları. *Ahmet Yesevi Üniversitesi Bilig*, 35.
- Erdoğan, İ. (2002). *Yeni bir binyıla doğru: Türk eğitim sistemi*. İstanbul: Sistem yayıncılık.
- Eraslan, L. (2005). Kamu Personeli Seçme Sınavı’na hazırlanan öğretmen adaylarının psiko-sosyal durumlarının belirlenmesi. *Öğretmen Dünyası*, 12.
- Gündoğdu, K; Çimen, N;ve Turan, S.(2008). Öğretmen adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavına (KPSS) ilişkin görüşleri.*Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD)*,9(2).
- İlhan, A. Ç. (2004). 21. yüzyılda öğretmen yeterlikleri. *Bilim ve Aklın Aydınlığında Eğitim Dergisi*, 58.
- Karaca, E. (2011). Öğretmen adaylarının Kamu Personeli Seçme Sınavı’na (KPSS) yönelik tutumları,*Akademik Bakış Dergisi*, 23.
- Kuran, K. (2002). Öğretmenlik mesleği (Niteliği ve Özellikleri), Türkoğlu,A. (Ed).*Öğretmenlik mesleğine giriş*, Ankara, Mikro Yayınları.
- Kuru, M. ve Uzun, H. (2008). Türkiye’de öğretmen adaylarının seçiminde 1954 örneği. *Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28(3).
- Yeşil, R, Korkmaz, Ö., Kaya, S. (2009). Eğitim fakültesindeki akademik başarının Kamu Personeli Seçme Sınavı’ndaki başarı üzerindeki etkisi. *Fırat Üniversitesi. Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(2).
- Merriam, S. (1998). *Qualitative research and case study applications in education*. San Francisco: Jossey-Bass.
- Mcmillan, J. H, &Schumacher, S. (2006). *Research in education. Evidence-based inquiry*(6. Baskı). Boston: Pearson.AllynAnd Bacon

- Nartgün, S. Ş.(2008). Aday öğretmenlerin gözüyle milli eğitim bakanlığına bağlı eğitim kurumlarına öğretmen atama esasları.*Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(2).
- ÖSYM. (2012). Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi. www.osym.org.tr adresinden 29.05.2012 tarihinde erişilmiştir.
- Özoğlu, M.(2010). Türkiye’de öğretmen yetiştirme sisteminin sorunları. *Seta Analiz*, 17.
- Özsarı, İ.(2008). *Eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin KPSS merkezi sınavı odaklı gelecek kaygıları ve mesleki beklentileri*. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
- Sezgin, F. ve Duran, E.(2011). Kamu Personeli Seçme Sınavı’nın (KPSS) öğretmen adaylarının akademik ve sosyal yaşantılarına yansımaları. *TSA / 15(3)*
- Sünbül, A.M. (1996). Öğretmen niteliği ve öğretimdeki rolleri. *Eğitim Yönetimi*, 2(4).
- Şişman, M. ve Acat, M. B. (2003). Öğretmenlik uygulaması çalışmalarının öğretmenlik mesleğinin algılanmasındaki etkisi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 13(2).
- Tutkun, Ö.F., ve Aksoyalp, Y.(2010). 21. Yüzyılda öğretmen yetiştirme eğitim programının boyutları, *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 24
- Türer, A. (2009). Türkiye’de Öğretmen Yetiştirme ve Sorunlar-I. public.cumhuriyet.edu.tr/aturer/ogretmenyetistirme.html. Erişim Tarihi: 17.06.2012.
- Yazıcı, H. (2009). Öğretmenlik Mesleği, Motivasyon Kaynakları ve Temel Tutumlar: Kurumsal Bir Bakış. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 17(1), 33–46.
- Yeşil, R. Korkmaz, Ö. ve Kaya, S. (2009). Eğitim fakültesindeki akademik başarının KPSS’ndeki başarı üzerindeki etkisi. *Fırat üniversitesi sosyal bilimler dergisi*, 9(2).
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri (6. baskı)*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, İ. (2000). Akademik başarının yordayıcısı olarak yalnızlık, sınav kaygısı ve sosyal destek, *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18.
- YÖK. (1998). Fakülte-Okul İşbirliği. YÖK/Dünya Bankası Milli Eğitimi Geliştirme Projesi Hizmet Öncesi Öğretmen Eğitimi, Ankara: Bilkent.
- Yüksel, S. (2004). Öğretmen Atamalarında Merkezi Sınav Uygulamasının (KPSS) Değerlendirilmesi. *XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı*, 6-9 Temmuz 2004 İnönü Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Malatya.